

Střední škola sociální péče a služeb, nám. 8. května 2, Zábřeh

TÉMATA K MATURITNÍ ZKOUŠCE

Z PSYCHOLOGIE

Studijní obor: 75 – 41- M/01 Sociální činnost, sociálně výchovná činnost

Forma zkoušky: ústní

Školní rok: 2025/2026

Forma studia: denní

Vypracovala: Mgr. Simona Bahounková

Projednáno předmětovou komisí dne: 12. září 2025

Schváleno ředitelkou školy:

1. Psychologie jako věda, její význam.

- psychologie jako věda a její vznik
- význam psychologie pro pracovníka v sociálních službách
- struktura psychologických věd
- vztah psychologie k jiným vědám

2. Psychodiagnostika

- Anamnéza
- psychologická charakteristika osobnosti
- kazuistika
- mapování
- sociometrie
- analýza produktů činnosti
- grafologie

3. Metodologie psychologie

- pozorování
- dotazník
- rozhovor
- experiment
- výkonové a projektivní testy
- faktory zkreslující poznávání osobnosti
- psychologické poradenství

4. Charakteristika lidské psychiky

- Vztah mezi nervovou soustavou a psychikou
- Fylogeneze a ontogeneze
- Vědomí, nevědomí
- Typy chování
- Společenská podmíněnost psychiky

5. Osobnost. Rysy osobnosti.

- pojem osobnost, složky osobnosti
- činitelé ovlivňující vývoj lidské psychiky
- vrozené dispozice a vlastnosti osobnosti:
- temperament a jeho typologie
- pudy
- vlohy

6. získané dispozice a vlastnosti osobnosti

- schopnosti
- vědomosti
- dovednosti
- návyky
- zvyky
- motivace
- charakter

7. Psychické poznávací – kognitivní procesy

- vnímání, vjem, počitek, figura a pozadí, analyzátory, zvláštnosti a poruchy vnímání
- představy a fantazie
- myšlení - myšlenkové operace – analýza, syntéza, abstrakce, zobecnění, poruchy
- řeč - vnitřní a vnější forma řeči, vývoj řeči, význam a poruchy řeči

8. Procesy paměti, psychické stavy a volní procesy – procesy konativní

- paměť – fáze, podmínky dobrého zapamatování, možnosti rozvíjení paměti, typy paměti, poruchy paměti
- učení
- pozornost, její dělení, výběrovost pozornosti, faktory ovlivňující pozornost, poruchy pozornosti
- emoce - nižší a vyšší city, vlastnosti citů, sociální význam citů
- vůle

9. Vývojová psychologie.

- Předmět vývojové psychologie
- činitele psychického vývoje člověka
- obecné zákonitosti vývoje
- vývojové teorie

10. Prenatální a perinatální období

- prenatální období – fáze
- aktivita plodu – prenatální komunikace
- vliv prostředí na vývoj plodu
- perinatální období – fáze
- výhody a nevýhody otce u porodu
- porodní asistentky, alternativní porody

11. Období novorozenecké a kojenecké

- Novorozenecké období – somatický, kognitivní vývoj
- Citový vývoj a socializace novorozence
- kojenecké období – tělesný a psychický
- sociální vývoj kojence
- nezastupitelnost matky pro vývoj dítěte

12. Období batolete a předškolní věk

- období batolete - tělesný, psychický a sociální vývoj
- období předškolního věku - tělesný, psychický a sociální vývoj
- vývoj a význam kresby
- hra v životě dítěte, význam vrstevníků při hře
- charakteristika školní zralosti

13. Období školního věku a adolescence.

- období mladšího školního věku - tělesný, psychický a sociální vývoj
- období staršího školního věku – tělesný, psychický a sociální vývoj
- charakteristika období adolescence - tělesný, psychický a sociální vývoj

14. Období dospělosti

- časná dospělost – somatický, kognitivní, citový vývoj a socializace – profesní fáze
- střední dospělost - somatický, kognitivní, citový vývoj a socializace – krize středního věku
- pozdní dospělost – somatický – klimakterium, andropauza, kognitivní, citový vývoj a socializace – bilancování, syndrom prázdného hnízda
- adaptace na důchod

15. období stáří

- charakteristika období stáří – periodizace, změny fyzické a psychosociální stránky
- druhy strategie přijetí stáří
- aktivizace seniorů
- proces adaptace na dobrovolné a nedobrovolné umístění do ústavní péče
- problematika umírání a smrti

16. Základní životní potřeby člověka. Náročné životní situace.

- základní životní potřeby dle Maslowa
- důsledky neuspokojování základních životních potřeb
- stres, frustrace, deprivace
- způsoby řešení náročných životních situací
- konflikt, příčiny vzniku, typy konfliktů, způsoby řešení konfliktů
- péče o duševní zdraví – psychohygiena, možnosti relaxace

17. Psychologická problematika rodiny.

- rodina a její znaky
- funkce rodiny a poruchy funkčnosti
- změna v postavení rodiny ve společnosti během historického vývoje
- význam rodiny v socializaci člověka, rodinné role
- výchova dítěte v rodině, typy nesprávné rodinné výchovy a jejich důsledky pro tělesný, psychický a sociální vývoj dítěte
- charakteristika náhradní rodinné péče - přehled jejích typů
- pozitivní i možné negativní aspekty jednotlivých typů náhradní rodinné péče
- rozvod – syndrom PAS

18. Psychopatologie

- předmět psychopatologie
- vymezení normy, abnormality
- příčiny psychických poruch
- hlavní příznaky
- rozdělení duševních poruch

19. Násilné chování

- syndrom CAN, jeho formy, možné důsledky pro další vývoj osobnosti, formy pomoci
- týrání a zanedbávání starých lidí – syndrom EAN
- domácí násilí

20. závislosti

- definice závislosti, abstinční příznaky
- závislost na alkoholu
- drogová závislost
- závislost na hazardu, na práci
- ostatní závislosti

21. poruchy příjmu potravy

- mentální anorexie
- mentální bulimie
- poruchy pohlavní identity
- sebevražedné jednání

22. Socializace člověka, sociální učení, sociální percepce, sociální interakce.

- socializace, činitelé ovlivňující socializaci
- sociální učení – druhy
- sociální percepce – chyby při posuzování druhých osob
- sociální interakce, osamění, sociální izolace, sociální chování

23. Sociální komunikace.

- verbální komunikace
- neverbální komunikace
- paralingvistika, sdělování činy
- rozhovor a zásady při jeho vedení
- devalvace, evalvace
- překážky v komunikaci

24. Sociální skupiny.

- klasifikace sociálních skupin
- malá sociální skupina – znaky a funkce
- způsob vytváření skupinových norem
- vliv sociální skupiny na své členy
- skupinový konformismus a jeho význam pro skupinu
- vůdcovství ve skupině
- sociální role, pozice, status

25. poruchy socializace

- agresivita
- diskriminace
- šikana, mobbing, bossing

